

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou v právní věci žalobkyně **V. P.**, bytem, zastoupené Mgr. Davidem Rašovským, advokátem se sídlem advokátní kanceláře Brno, Hlinky 135/68, PSČ 603 00, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, PSČ 128 01, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 4. 2016, č. j. MPSV-2016/84824-920, sp. zn. SZ/106/2014/4S-VYK,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ČR ze dne 28. 4. 2016, č. j. MPSV-2016/84824-920, sp. zn. SZ/106/2014/4S-VYK, **se zrušuje** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný má povinnost zaplatit žalobkyni na nákladech řízení částku 4.700 Kč k rukám právního zástupce žalobkyně Mgr. Davida Rašovského, advokáta se sídlem advokátní kanceláře Brno, Hlinky 135/68, do 30 dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Ve včas podané žalobě žalobkyně popsala skutkový stav následovně.

Dne 27. 11. 2013 podala žádost o změnu výše příspěvku na péči, kdy jí byla vyplácena částka 4.000 Kč měsíčně, neboť byla považována za osobu závislou na pomoci jiné fyzické

osoby ve II. stupni - středně těžká závislost. Touto žádostí chtěla žalobkyně dosáhnout změny stávajícího rozhodnutí o příspěvku na péči v tom smyslu, že by jí byl ode dne podání žádosti vyplácen příspěvek ve výši 8.000 Kč, což odpovídá stupni III. - těžká závislost podle ust. § 8 odst. 2 písm. c) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů ve spojení s ust. § 11 odst. 2 uvedeného zákona.

V rámci řízení o příspěvku u správního orgánu I. stupně (Úřad práce ČR - krajská pobočka v Jihlavě) bylo provedeno sociální šetření podle ust. § 25 odst. 1 zákona o sociálních službách prostřednictvím sociálního pracovníka, jak vyplývá ze záznamu ze sociálního šetření pro účely řízení o příspěvku na péči. Současně byl zpracován posudek o zdravotním stavu žalobkyně pro účely posouzení stupně závislosti osoby podle ust. § 25 odst. 2 zákona o sociálních službách ve spojení s ust. § 8 odst. 1 písm. g) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

Správní orgán I. stupně vydal dne 19. 2. 2014 rozhodnutí č. j. 19381/2014/JIH, kterým ponechal příspěvek na péči v původně přiznané výši 4.000 Kč měsíčně. Své rozhodnutí opřel zejména o posudek o zdravotním stavu žalobkyně vypracovaný posuzující lékařkou MUDr. A. M. Z posudku vyplynulo, že žalobkyně nezvládá základní životní potřeby v těchto oblastech: oblékání a obouvání, tělesná hygiena, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. To představuje pět základních životních potřeb a její diagnóza byla tedy vyhodnocena jako středně těžká závislost, tj. II. stupeň závislosti na pomoci jiné fyzické osoby.

Žalobkyně nesouhlasila s rozhodnutím správního orgánu I. stupně a podala odvolání k žalovanému. Žalovaný si rovněž nechal vypracovat posudek PK MPSV ČR v Brně (dále jen „Posudková komise“) za účelem posouzení stupně závislosti. Posudková komise ve svém posudku došla k poněkud jiným závěrům než posudkový lékař zpracovávající posudek pro správní orgán I. stupně. Posudková komise uzavřela, že žalobkyně nezvládá bez pomoci jiné fyzické osoby tyto základní životní potřeby: mobilita, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, osobní aktivity a péče o domácnost. Odvolací správní orgán vycházeje z uvedeného posudku Posudkové komise pak rozhodl tak, že zčásti rozhodnutí změnil a ve zbytku potvrdil, a to rozhodnutím ze dne 5. 6. 2014, č. j. MPSV-UM/2881/14/4S-VYK. Žalobkyně podala ke Krajskému soudu v Brně proti rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 5. 6. 2014 žalobu datovanou dne 5. 8. 2014, v níž namítala, že Ministerstvo práce a sociálních věcí, jakožto odvolací správní orgán, nerozhodl v souladu se zákonnými požadavky na hodnocení důkazů, když zcela rezignoval na posouzení všech důkazů ve vzájemné souvislosti a vystačil si pouze s posudkem zpracovaným Posudkovou komisí. Odvolací správní orgán dle žalobkyně nedostal požadavkům na hodnocení důkazů z hlediska jejich přesvědčivosti a úplnosti, jelikož se Posudková komise nevyrovnala se všemi rozhodujícími skutečnostmi a neodůvodnila řádně své závěry, nýbrž pouze konstatovala, že pro uznání závislosti v namítaných oblastech není medicínský podklad.

O podané žalobě rozhodl Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 25. 11. 2015, č. j. 41A 81/2014-40 (dále jen „rozsudek“) tak, že rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 5. 6. 2014 zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení a přiznal žalobkyni náhradu nákladů řízení. Soud ve svém rozsudku zdůraznil, že ze sociálního šetření má za zjištěné, že pokud jde o komunikaci psanou zprávou, nebo vůbec komunikaci prostřednictvím písma, žalobkyně by toto absolutně nemohla vzhledem ke svým zdravotním problémům zvládnout. V oblasti stravování měl soud ze sociálního šetření i z posudku Posudkové komise za zjištěné, že

žalobkyně je schopna najíst se jen takového jídla, které jí někdo naservíruje a naporcuje, protože naporcovat si např. maso by nikdy nezvládla, přičemž toto je nedílnou součástí každodenní stravy. U základní životní potřeby péče o zdraví soud uvedl, že s ohledem na problémy s jemnou motorikou žalobkyně není schopna léky si sama připravit, aby je mohla požit. Z rozsudku je zřejmé, že soud dospěl k závěru o neúplnosti a nepřesvědčivosti posudku Posudkové komise, neboť se Posudková komise se třemi základními životními potřebami, a to komunikací, stravováním a péčí o zdraví, dostatečně a přesvědčivým způsobem nevypořádala.

Ministerstvo práce a sociálních věcí po zrušení svého rozhodnutí Krajským soudem v Brně nechalo vyhotovit nový posudek Posudkovou komisí za účelem posouzení stupně závislosti. Posudková komise ve svém posudku ze dne 24. 3. 2016 došla k stejným závěrům jako v posudku předchozím a uzavřela, že žalobkyně nezvládá bez pomoci jiné fyzické osoby tyto základní životní potřeby: mobilita, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, osobní aktivity a péče o domácnost. Ministerstvo práce a sociálních věcí vycházejí z uvedeného posudku Posudkové komise, pak rozhodlo dne 28. 4. 2016 v rozhodnutí č. j. MPSV-2016/84824-920, tak, že zčásti rozhodnutí změnilo a ve zbytku potvrdilo.

Pokud jde o jednotlivé žalobní body, žalobkyně v žalobě uvedla:

Sdělila, že má za to, že je třeba hned úvodem upozornit na to, že ze strany žalovaného nebylo rozhodnuto v souladu se závazným právním názorem Krajského soudu v Brně, vysloveným v jeho rozsudku ve smyslu ust. § 78 odst. 5 soudního řádu správního, což je samo o sobě v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudek ze dne 9. 10. 2008, č. j. 2Afs 80/2008-67). Z citovaného ustanovení s.ř.s. vyplývá, že v konkrétní věci, kterou soud řešil, a v níž zrušil rozhodnutí správního orgán, je správní orgán povinen právní názor soudu respektovat, a to bez ohledu na to, zda se jedná o část odůvodnění zakládající ratio decidendi, anebo pouze obiter dictum. Jestliže tedy správní orgán po zrušujícím rozsudku nerespektoval právní názor vyslovený soudem, je takové rozhodnutí nezákonné.

Dle názoru Krajského soudu v Brně nebyl posudek Posudkové komise úplný a přesvědčivý, přičemž soud konstatoval, že bude před vydáním nového rozhodnutí Ministerstvem práce a sociálních věcí potřebné doplnit posudek Posudkové komise tak, aby se řádným a přezkoumatelným způsobem vyjádřil k otázce komunikace, stravování a péče o zdraví. Přesto dle názoru žalobkyně Ministerstvo práce a sociálních věcí rozhodlo opět na podkladě neúplného a nepřesvědčivého, ačkoliv doplněného, posudku Posudkové komise.

Ohledně požadavků úplnosti a přesvědčivosti posudků zastává Nejvyšší správní soud konstantní názor např. z rozsudku NSS ze dne 18. 11. 2011, sp. zn. 4Ads 125/2011, plyne, že „K závěrům o úplnosti a přesvědčivosti posudku správní orgán může dospět jen tehdy, pokud se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především pak s těmi, které namítá účastník řízení uplatňující nárok na příspěvek na péči“. Pro závěr o úplnosti a přesvědčivosti posudku posudkové komise je tedy nutné, aby posudek vycházel z dostatečného množství podkladů k posouzení zdravotního stavu, vyrovnal se s otázkami zdravotního stavu posuzované fyzické osoby, a aby dostatečně odůvodnil přijetí posudkového závěru (srov. rozsudek NSS ze dne 10. 4. 2013, sp. zn. 6Ads 109/2009).

Správní orgán musí vycházet z posudku, který musí být řádně a přesvědčivě odůvodněn s odkazem na doložený nález ošetřujícího lékaře, výsledek sociálního šetření, výsledek

funkčních vyšetření a výsledek vlastního vyšetření posuzujícího lékaře (srov. rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2009, sp. zn. 4Ads 50/2009).

„Posudek o zdravotním stavu žadatele o příspěvek na péči představuje zásadní a rozhodující důkaz ve věci, a proto není možné ustoupit od požadavku na jeho bezvýhradnou úplnost a přesvědčivost, která se odvíjí od přezkoumatelnosti ve vztahu k zákonem stanoveným podkladům (lékařským zprávám, zprávám ze sociálního šetření, atp.). Požadavek hodnotit posudky z hlediska jejich úplnosti a přesvědčivosti vychází z premisy, že odborné závěry v posudcích vyslovené nemohou být přezkoumávány ze strany správních orgánů či soudů, neboť ty k takovému posouzení nedisponují potřebnými znalostmi“ (srov. rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2015, sp. zn. 3Ads 129/2014). Toto omezení však nezbavuje správní orgány povinnosti hodnotit ve správním řízení provedené důkazy, a tudíž i správnost posudků z hlediska jejich úplnosti a přesvědčivosti (srov. rozsudek NSS ze dne 22. 10. 2009, sp. zn. 3Ads 48/2009).

Ačkoliv bývá posudek posudkové komise rozhodujícím důkazem, nepředstavuje svou povahou závazné stanovisko ve smyslu ust. § 149 správního řádu, poněvadž zejména jeho závaznost není zákonem deklarována (srov. rozsudek NSS ze dne 3. 2. 2010, sp. zn. 3Ads 77/2009), proto je třeba na tento posudek nahlížet jako na kterýkoliv jiný důkazní prostředek, jehož správnost není presumována, a jenž podléhá hodnocení správního orgánu (srov. rozsudek NSS ze dne 18. 3. 2010, sp. zn. 6Ads 143/2009).

Žalobkyně se domnívá, že Ministerstvo práce a sociálních věcí nerozhodlo v souladu se zákonnými požadavky na hodnocení důkazů, zejména nepřistoupilo na hodnocení posudku Posudkové komise jako každého jiného důkazu a nehodnotilo ani všechny důkazy ve vzájemné souvislosti. Žalobkyně rovněž poukazuje na to, že závěry posudku Posudkové komise neodpovídají závěrům podkladů, ze kterých členové posudkové komise při zhotovování posudku vycházeli (zejména se jedná o výsledky sociálního šetření), a tudíž tu existují takové rozpory, které nevylučují jakékoliv pochybnosti.

I když má posudek mimořádný význam v řízení o příspěvku na péči, není důkazem rozhodujícím. Posudek nesmí z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti vzbuzovat žádných pochyb a nesmí být ani jiné skutečnosti či důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Ministerstvo práce a sociálních věcí bylo povinné při posuzování věci posudek Posudkové komise zhodnotit z výše uvedených hledisek. Dle žalobkyně však v tomto ohledu pochybilo.

Žalobkyně, jak již uvedla, v řízení o příspěvku na péči a v žalobě ze dne 5. 8. 2014, tak i nyní uvádí, že v oblasti **komunikace** je podle jejího názoru závislá na pomoci jiné fyzické osoby, a to zejména proto, že není schopna sama komunikovat psanou formou. Vzhledem ke zdravotnímu stavu žalobkyně nemůže uchopit do žádné ruky psací potřeby, jako jsou propiska, tužka apod., s pomocí jiné osoby je schopna se podepsat, a i to jí činí velké obtíže. Žalobkyně není schopna používat mechanické prostředky komunikace sama, ale pouze za asistence syna, či jiné osoby. Velké potíže jí pak činí ovládní mobilního telefonu, jenž je považován za běžný komunikační prostředek, poněvadž atrofie svalstva na rukách jí to neumožňuje. Ruce má velmi slabé, a proto jí činí potíže udržet v ruce jakoukoli psací potřebu. Za komunikaci v přijatelném standardu nelze považovat obtížné a špatně čitelné napsání krátké zprávy rukou nebo obtížné „vytřukávání“ textu či telefonního čísla na mobilním

telefonu (srov. Metodický pokyn ředitele odboru posudkové služby pro Posudkovou komisi MPSV ze dne 27. 10. 2014, účinný ode dne 15. 11. 2014, jenž klade důraz na prevenci pochybení při posuzování stupně závislosti). Při posouzení písemného projevu nelze vycházet z toho, že žalobkyně byla dne 2. 5. 2014 při neurologickém vyšetření schopna rozvázat si tkaničky u bot, či uvolnit a přitáhnout si ortézu, jelikož je zřejmé, že zavázat si tkaničky by žalobkyně bez cizí pomoci nezvládla. To ostatně plyne ze samotného posudku, jenž říká, že žalobkyni můžou činit potíže tkaničky, knoflíky či zipy. Z těchto důvodů považuje žalobkyně konstatování Posudkové komise, že zdravotní stav žalobkyně jí umožňuje napsat sdělení krátkého rozsahu, za neodpovídající realitě, jakož i závěrům ze sociálního šetření (když v záznamu ze sociálního šetření je uvedeno, že z psané komunikace zvládá jenom podpis). Žalobkyně tedy nezvládá komunikaci, kdy i z přílohy č. 1 k vyhl. č. 505/2006 Sb. vyplývá, že v oblasti komunikace se musí zkoumat schopnost posuzovaného používat běžné komunikační prostředky, což krom mluveného slova u žalobkyně nepřipadá v úvahu.

Dále namítá nesprávnost posouzení schopnosti zvládat základní životní potřebu **stravování**, jelikož není schopna si sama jídlo naporcovat přiborem, což jí musí dělat pečovatelky, případně její syn. Dále žalobkyně není schopna si jídlo naservírovat. To ostatně plyne i ze sociálního šetření. S podivem však Posudková komise dospěla k závěru, že stravu naporcovat si žalobkyně zvládne, a to bez jakékoliv opory v podkladech, z nichž posudková komise vycházela. Možnost naservírovat a přemístit stravu posouváním u žalobkyně také nepřichází v úvahu, jelikož slabost v rukách a celkově snížená funkce obou rukou jí nedovolí přenést talíř se stravou ani např. z kuchyňské linky na servírovací stůl, na který Posudková komise odkazuje.

Žalobkyně nesouhlasí s posouzením oblasti péče o zdraví, když její zdravotní stav zcela vylučuje, aby sama zvládala tuto základní životní potřebu. Posudková komise již podruhé (na rozdíl od posuzující lékařky MUDr. M., která vypracovala posudek o zdravotním stavu žalobkyně, z něhož vycházel správní orgán I. stupně) rozhodla o tom, že žalobkyně tuto potřebu zvládá. Žalobkyně však není schopna si léky s ohledem na její postižení rukou sama aplikovat. V této oblasti odkazuje na Metodický pokyn ředitele odboru posudkové služby pro Posudkovou komisi MPSV ze dne 27. 10. 2014, dle něhož k neschopnosti zvládat péči o zdraví může dojít při ztrátě jemné motoriky rukou. U žalobkyně bylo zjištěno postižení jemné motoriky v stupni poškození lehký až středně těžký.

Na základě výše uvedeného má žalobkyně za to, že Ministerstvo práce a sociálních věcí vycházelo z posudku Posudkové komise, aniž by posoudilo všechny důkazy ve vzájemné souvislosti, nevypořádalo se s přesvědčivostí a úplností posudku a rozhodlo tak v rozporu s ust. § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách, které platí i pro odvolací řízení. Posudková komise se nevyrovnala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, její závěry nekorespondují s podklady použitými pro zpracování posudku, tyto rozpory Posudková komise neodstranila, což vedlo k nedostatečnému odůvodnění přijatého posudkového závěru.

Z výše uvedených důvodů žalobkyně považuje rozhodnutí žalovaného za nezákonné a navrhovala proto, aby soud vydal rozsudek, kterým rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 4. 2016 zruší a věc vrátí žalovanému k dalšímu řízení.

Žádala také, aby soud zavázal žalovaného nahradit jí vzniklé náklady řízení.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že správní řízení bylo zahájeno dne 27. 11. 2013 na základě návrhu žalobkyně na změnu výše přiznaného příspěvku na péči. Po provedeném sociálním šetření posoudila dne 7. 1. 2014 stupeň závislosti posudková lékařka OSSZ Jihlava MUDr. A. M., se závěrem, že žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc při celkem pěti základních životních potřebách, a to v oblékání a obouvání, tělesné hygieně, péči o zdraví, osobních aktivit a péči o domácnost. Podle ust. § 8 odst. 2 písm. b) zákona č. 108/2006 Sb. se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. (středně těžká závislost).

Odvoláním na posudek OSSZ Jihlava vydal Úřad práce ČR – krajská pobočka Jihlava rozhodnutí ze dne 19. 2. 2014, č. j. 19381/2014/JIH, o poskytování příspěvku na péči v původní výši 4.000 Kč měsíčně, proti kterému se žalobkyně odvolala.

Úřad práce odvolání postoupil MPSV jako odvolacímu orgánu, nyní žalovanému.

V souladu s ust. § 28 zákona o sociálních službách a ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, požádal žalovaný o posouzení zdravotního stavu PK MPSV, pracoviště v Brně.

Po prostudování podkladové dokumentace došla 14. 5. 2014 PK MPSV v rámci stanovení stupně závislosti ke shodnému závěru jako posudková lékařka OSSZ Jihlava, že žalobkyně je osobou, která se podle § 8 odst. 2 písm. b) zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. (středně těžká závislost). Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby a není schopna zvládat pět základních potřeb. Jako **nezvládané** hodnotila PK MPSV shodně s OSSZ Jihlava základní životní potřeby **oblékání a obouvání, tělesnou hygienu, osobní aktivity a péči o domácnost**. Oproti posudku OSSZ Jihlava hodnotila PK MPSV navíc jako nezvládanou i základní životní potřebu v oblasti mobility. Nezvládnání této základní životní potřeby odůvodnila tím, že žalobkyně trpí těžkou desexací levé končetiny při artróze kolene a v kombinaci s dalšími postiženími pohybového a nosného ústrojí je limitována ve zvládnání samostatné chůze na delší vzdálenosti a při chůzi po schodech. PK MPSV dále oproti posudku OSSZ Jihlava neuznala za nezvládanou základní životní potřebu v oblasti péče o zdraví. Rozdílné hodnocení této základní životní potřeby odůvodnila PK MPSV tím, že u odvolatelky nebyla prokázána těžká porucha funkce horních končetin ani těžká porucha intelektu nebo zraku, z důvodů, které by neměla žalobkyně tuto základní životní potřebu zvládat. Rozdílné hodnocení základních životních potřeb však nemělo vliv na změnu stupně závislosti.

Po provedeném řízení a zhodnocení důkazů pro vydání rozhodnutí dospěl žalovaný k závěru, že se žalobkyně považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. (středně těžká závislost), proto rozhodnutím č. j. MPSV-UM/2881/14/4S-VYK ze dne 5. 6. 2014 z části změnil rozhodnutí úřadu práce ze dne 19. 2. 2014 tak, že se návrh na změnu výše přiznaného příspěvku na péči podaný dne 27. 11. 2013 zamítá. Ve zbytku bylo rozhodnutí na základě posudku PK MPSV Brno ze dne 14. 5. 2014 potvrzeno.

Proti rozhodnutí žalovaného podala žalobkyně správní žalobu. Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 25. 11. 2015, č. j. 41A 81/2014-40, bylo rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 6. 2014, č. j. MPSV-UM/2881/14/4S-VYK **zrušeno a věc mu vrácena k dalšímu řízení**. Dle závěru soudu nebyla PK MPSV dostatečným způsobem posouzena základní životní potřeba v

oblasti komunikace, neboť ze sociálního šetření úřadu práce vyplývá, že žalobkyně zvládá za pomoci druhé osoby pouze podpis, a není schopna s ohledem na postižení horních končetin uchopit tužku a psát. Soud dále považoval za problematické a velmi složité používání mobilního telefonu, kdy žalobkyně má problémy s komunikací prostřednictvím telefonu. Dle krajského soudu dále nebylo dostatečným způsobem zdůvodněno, proč považuje PK MPSV za zvládanou základní životní potřebu v oblasti stravování, když ze sociálního šetření vyplývá, že se žalobkyně nají pouze lžící a nezvládá servírování a porcování stravy. Stejně tak považoval krajský soud za nedostatečně zdůvodněnou i základní životní potřebu v oblasti péče o zdraví. Za tímto účelem měl žalovaný doplnit podklady pro rozhodnutí o nový posudek PK MPSV, ve kterém se posudková komise řádným a přezkoumatelným způsobem vyjádří ke shora uvedeným třem základním životním potřebám v oblasti komunikace, stravování a péče o zdraví.

Na základě rozsudku Krajského soudu v Brně požádal žalovaný v souladu s ust. § 28 zákona o sociálních službách a ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o nové posouzení zdravotního stavu žalobkyně PK MPSV Brno. **Dle posudku PK MPSV ze dne 24. 3. 2016 je žalobkyně osobou, která se podle ust. § 8 odst. 2 zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. (středně těžká závislost).** Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby a není schopna zvládat pět základních životních potřeb v oblasti mobility, oblékání a obouvání, tělesné hygieny, osobních aktivit a péče o domácnost. **PK MPSV se tak v celém rozsahu posudkově shodla s předchozím posudkovým závěrem ze dne 14. 5. 2014.**

Z posudkových hodnocení PK MPSV Brno ze dne 14. 5. 2014 a 24. 3. 2016 vyplývá, že žalobkyně trpí Friedrichovou nemocí. Jedná se o postižení všech čtyř končetin s výraznějším postižením na levé dolní končetině, kde je přítomen stav po korekční osteotomii levé paty, stav po artrodéze levého hlezna (v roce 2000) a stav po operaci kladívkovitého prstu levé nohy. Žalobkyně dále trpí mnohočetnou atrozou zejména levostrannou gonartrosou (artróza kyčelního kloubu), která je indikována k provedení TEP (náhrada kyčelního kloubu). Z důvodu zdravotních komplikací však bylo od této operace ustoupeno. Kromě bolesti kloubů má žalobkyně i bolesti zad při degenerativních změnách a protrusích disků v oblasti bederní a křížové páteře. Na dolních končetinách je přítomen chronický lymfedém a chronická žilní nedostatečnost. **Na horních končetinách není přítomno těžké postižení funkce či ztráta funkce, není přítomno těžké omezení hybnosti kloubů ani těžké paretické postižení či plegie. Na horních končetinách jsou bolestivé manipulace všemi klouby, stisk je symetrický, tonus přiměřený, oboustranně jsou horní končetiny eutrofické, diskrétně je naznačeno drápovité postavení prstů rukou, jemná motorika je s omezením lehkého až středního stupně.**

Na dolních končetinách je přítomna valgozita kolenních kloubů, je naznačeno drápovité postavení prstů pravé dolní končetiny, na levé dolní končetině je stav po operacích, pohyb v levém kotníku je jen naznačen. Hybnost pravého kolene je v plném rozsahu zachována, vlevo je těžká desexace končetiny, kolena jsou oboustranně ve valgózním postavení, hybnost v kyčelních kloubech není významně omezena, při pohybu v kloubech je uváděna bolestivost. Taktilní sensibilita je normální, na dolních končetinách vymizelo hluboké čítí. Na páteři je porucha statodynamiky. Venku se pohybuje žalobkyně na mechanickém vozíku. Je orientovaná, není přítomno těžké mentální postižení, v dokumentaci je uváděn pseudoneurastenický syndrom. **Není přítomno těžké postižení zrakových funkcí ani těžké postižení sluchu, žalobkyně komunikuje přiměřeně.** Je kardiopulmonálně kompenzovaná,

trpí řadou dalších zdravotních postižení, které nezpůsobují těžkou poruchu funkce, která by měla dopad na schopnost zvládnání základních životních potřeb.

PK MPSV po prostudování podkladové dokumentace a vyhodnocení údajů, týkajících se zdravotního stavu, uvedených v odvolání a zhodnocení závažnosti funkčních poruch, vyplývajících ze zdravotního stavu jmenované, dospěla k závěru, že žalobkyně je z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu neschopna zvládat pět základních životních potřeb v oblasti **mobility, oblékání a obouvání, tělesné hygieny, osobních aktivit a péče o domácnost.**

Dle PK MPSV není medicínský důvod, proč by nemohla být schopna zvládat ostatní základní životní potřeby, přičemž funkční schopnosti dané zdravotním stavem se hodnotí ve vztahu k přirozenému prostředí s využíváním zachovaných potencionálů a kompetencí a s využíváním běžně dostupných pomůcek, vybavení domácnosti, veřejných prostor, zdravotnických prostředků (facilitátorů), náhradních způsobů.

PK MPSV na rozdíl od OSSZ Jihlava dospěla k závěru, že odvolatelka není schopna zvládat základní životní potřebu v oblasti mobility, neboť z důvodu těžké desexace levé končetiny při artróze kolene, v kombinaci s dalším postižením pohybového a nosného ústrojí, je limitována ve zvládnání samostatné chůze na delší vzdálenosti a při chůzi po schodech. PK MPSV se ztotožnila s hodnocením základních životních potřeb v oblasti oblékání a obouvání, tělesné hygieny, osobních aktivit a péče o domácnost a ve shodě s posudkovou lékařkou OSSZ Jihlava uznala tyto základní životní potřeby za nezvládané. PK MPSV na rozdíl od OSSZ Jihlava neuznala za nezvládanou základní životní potřebu v oblasti péče o zdraví, neboť u žalobkyně není přítomno těžké postižení funkce horních končetin ani těžká porucha intelektu či zraku. Žalobkyně má dostatečné fyzické, duševní i smyslové schopnosti, aby mohla být schopna zvládat jednotlivé aktivity v rámci této základní životní potřeby.

V žalobním návrhu žalobkyně uvedla, že rozhodnutí žalovaného je nezákonné, neboť nebylo rozhodnuto v souladu se závazným právním názorem Krajského soudu v Brně, vysloveným v rozsudku č. j. 41A 81/2014-40. Dle jejího vyjádření se PK MPSV Brno v posudku ze dne 24. 3. 2016 opět nevyjádřila k otázce komunikace, stravování a péče o zdraví. Žalovaný tak opět rozhodl na podkladě neúplného a nepřesvědčivého posudku PK MPSV Brno a nehodnotil všechny důkazy ve vzájemné souvislosti.

K tomu žalovaný uvádí, že na základě rozsudku Krajského soudu v Brně požádal PK MPSV v Brně o nové posouzení zdravotního stavu žalobkyně. PK MPSV v posudku ze dne 24. 3. 2016 dospěla ke shodnému závěru jako v posudku ze dne 14. 5. 2014, tj. k závěru, že žalobkyně je osobou, která se podle ust. § 8 odst. 2 zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. (středně těžká závislost). V posudku z 24. 3. 2016 se PK MPSV Brno rovněž vyjádřila k namítaným základním životním potřebám v oblasti komunikace, stravování a péče o zdraví.

V žalobním návrhu dále žalobkyně namítala, že nezvládá základní životní potřebu v oblasti komunikace, neboť není schopna sama komunikovat psanou formou. Dle jejího vyjádření nemůže uchopit do žádné ruky psací potřeby a s pomocí druhé osoby zvládá pouze podpis. Z důvodu atrofie svalstva má rovněž velké potíže s užíváním mobilního telefonu, který je považován za běžný komunikační prostředek.

K tomu žalovaný uvedl, že základním principem hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby je hodnocení funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na tuto schopnost. Nepřihlíží se přitom k pomoci, dohledu nebo péči při zvládání základních životních potřeb, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. **Za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout základní životní potřebu v přijatelném standardu. Za schopnost zvládat základní životní potřebu v oblasti komunikace se považuje stav, kdy osoba je schopna vyjadřovat se srozumitelně mluvenou řečí a dorozumět se jejím prostřednictvím s jinými osobami v rozsahu běžné slovní zásoby odpovídající věku a sociálnímu postavení, chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv, vytvářet rukou psanou krátkou zprávu, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům a zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky.** K neschopnosti komunikace může vést těžké postižení funkce horních končetin, praktická a úplná nevidomost obou očí (neschopnost produkovat psanou zprávu), praktická a úplná hluchota (neschopnost dorozumět se mluvenou řečí) a těžké formy hluchoslepoty, dále závažné duševní nebo mentální poruchy jako např. středně těžká, těžká a hluboká mentální retardace nebo demence, případně jiná těžká psychická postižení. Z doložené dokumentace a z výše uvedených posudků PK MPSV Brno vyplývá, že žalobkyně je schopna se dorozumět a porozumět mluvené srozumitelné řeči a podepsat se. Postižení jemné motoriky je lehkého až středního stupně (nikoliv těžkého stupně), což umožňuje v případě nutnosti napsat sdělení krátkého rozsahu. Dle lékařského nálezu praktické lékařky MUDr. Hájkové ze dne 20. 12. 2013 a 18. 11. 2014 je komunikace žalobkyně přiměřená, řeč je srozumitelná, čtení a psaní (s problémy) zvládá. **Dle neurologického nálezu ze dne 2. 5. 2014, MUDr. N. jsou horní končetiny eutrofické, diskrétně je naznačeno drápotivé postavení prstů rukou, jemná motorika je s omezením lehkého až středně těžkého stupně. V průběhu tohoto vyšetření si žalobkyně sama rozvázala tkaničky u bot, svlékla kalhoty s halenou (úkony dělala pomalejším tempem vsedě), sama se položila, posadila na lehátko, sama si uvolnila a následně přitáhla ortézu levého kolene. Základní životní potřebu v oblasti komunikace žalobkyně zvládá.**

V žalobním návrhu dále žalobkyně namítala nesprávnost posouzení základní životní potřeby stravování, neboť dle jejího vyjádření není schopna si sama jídlo naporcovat příborem (stravu ji porcuje pečovatelka, popř. její syn) a nezvládá servírování stravy. Namítala, že z důvodu snížené funkce obou horních končetin nemůže přenášet talíř se stravou ani např. z kuchyňské linky na servírovací stůl, na který PK MPSV odkazuje.

K tomu žalovaný uvádí, že za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nalít nápoj, rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim, konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, přemístit nápoj a stravu na místo konzumace. K neschopnosti zvládat stravování může dojít např. při anatomické nebo funkční ztrátě obou horních končetin nebo anatomické ztrátě podstatných částí obou horních končetin s nemožností využít protézu k uchopení věcí, při ztrátě úchopové schopnosti obou rukou, při praktické a úplné nevidomosti obou očí a také při těžkých duševních potuchách, spojených se sociální dezintegrací, kdy jsou narušeny stravovací stereotypy. PK MPSV neuznala základní životní potřebu v oblasti stravování za nezvládanou, neboť u ní není přítomna oboustranná

praktická ani úplná slepota, těžká porucha funkce horních končetin (viz výše) a těžké postižení intelektu či těžká duševní porucha spojená se sociální dezintegrací. Dle názoru PK MPSV je žalobkyně schopna si vybrat hotovou stravu v pevném i tekutém stavu a dát na talíř, stravu naporcovat, nalít nápoj, posunout na místo konzumace, najíst se (lžící) a napít se. Přemístění stravy na místo konzumace je možno realizovat nejen přenášením, ale i posouváním nebo např. převezením na servírovacím stolku nebo invalidním vozíku. Dle dokumentace je postižení jemné motoriky lehkého až středního stupně. Základní životní potřebu stravování žalobkyně zvládá.

V žalobním návrhu dále žalobkyně nesouhlasí s posouzením oblasti péče o zdraví, neboť její zdravotní stav vylučuje, aby sama tuto základní životní potřebu zvládala. Namítala, že posudkovou lékařkou OSSZ Jihlava byla tato základní životní potřeba uznána za nezvládanou. Dle jejího vyjádření s ohledem na postižení rukou není schopna si sama aplikovat léky.

K tomu žalovaný uvádí, že za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovené preventivní, léčebné a léčebně rehabilitační a ošetrovatelské postupy a opatření a používat k tomu potřebné léky nebo pomůcky, rozpoznat zdravotní problém a v případě potřeby vyhledat nebo přivolat pomoc. K neschopnosti zvládat péči o zdraví může dojít např. při ztrátě úchopové schopnosti obou rukou, ztrátě jemné motoriky, těžké poruše funkce nosného a pohybového ústrojí, praktické a úplné nevidomosti obou očí a při těžkých duševních poruchách spojených se sociální dezintegrací. PK MPSV na rozdíl od OSSZ Jihlava posoudila základní životní potřebu péči o zdraví za zvládanou, neboť žalobkyně je plně orientovaná, dle praktického lékaře je její paměť přiměřená, nejsou u ní přítomny poruchy intelektových schopností, ani závažné poruchy zraku. Nebyla prokázána ztráta úchopové schopnosti obou rukou. Se zjištěným zdravotním stavem je žalobkyně schopna dodržet doporučení ošetřujících lékařů, dodržovat léčebný režim, ví, kdy má brát léky. Základní životní potřebu péče o zdraví žalobkyně zvládá.

S ohledem na výše uvedené, má žalovaný za to, že rozhodnutí bylo vydáno v souladu s hmotným i procesním právem a řízení, které mu předcházelo, netrpí vadami, pro které by bylo nutno toto rozhodnutí zrušit. Navrhoval proto, aby krajský soud vydal rozsudek, kterým dle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. žalobu jako nedůvodnou zamítne.

Krajský soud v Brně uvádí, že je pravdou, že jednou již bylo rozhodnutí vydané Ministerstvem práce a sociálních věcí ve věci příspěvku na péči zrušeno Krajským soudem v Brně a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení. U Krajského soudu v Brně byla věc vedena pod sp. zn. 41A 81/2014, rozsudkem ze dne 25. 11. 2015 bylo rozhodnuto tak, že rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 6. 2014, č. j. MPSV-UM/2881/14/4S-VYK, sp. zn. SZ/106/2014/4S-VYK se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

Z odůvodnění tohoto rozsudku mimo jiné vyplynulo, že podle § 9 odst. 5 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu, v přijatelném standardu.

Podle přílohy č. 1 k vyhl. č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách a týkají se vymezení schopnosti zvládat základní životní potřeby u položky **komunikace** je uvedeno:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna dorozumět se a porozumět, a to mluvenou srozumitelnou řečí a psanou zprávou, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům nebo zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky.

Dále uvedeno, že soud má za to, že z posudku PK MPSV, který byl vypracován v průběhu odvolacího řízení, nebylo zatím řádně zdůvodněno, proč posudková komise považuje tento úkon za zvládnutý v přijatelném standardu.

Je sice pravdou, že pokud jde o žalobkyni, je schopna se zcela běžně a normálně mluveným slovem dorozumět, když z vymezení pojmu komunikace v příloze č. 1 k vyhl. č. 505/2006 Sb. je však uvedeno také, že za zvládnutí komunikace se považuje i stav, kdy je osoba schopna se dorozumět, tedy komunikovat i psanou zprávou, což v případě žalobkyně z toho, co je uvedeno v posudku i v záznamu ze sociálního šetření, není zřejmé. Ze sociálního šetření vyplývá, že žalobkyně je schopna se pouze, a to za pomoci druhé osoby, podepsat, jinak není schopna s ohledem na problémy s rukama uchopit tužku a psát a dle názoru soudu, není schopna s ohledem na problémy s rukama se ani dorozumět psanou zprávou přes mobilní telefon, a že by bylo pro ni velmi těžké i od jiné osoby SMS zprávy přijímat, tedy s jinou osobou komunikovat prostřednictvím mobilního telefonu nebo pevné telefonní linky, neboť by žalobkyně musela opět používat ruce, tzn. buďto „vymačkat“ čísla na číselníku telefonu, případně na dotykovém telefonu by opět musela učinit určité pohyby rukou, aby zadala příslušné telefonní číslo, což by pro ni mohlo být velmi složité.

Soud má za to, že s otázkou **komunikace**, kterou posudková komise shledala jako úkon zvládnutý ze strany žalobkyně, se dostatečně nevypořádala. Jak soud již zdůraznil, komunikace není pouze mluveným slovem, což žalobkyně bezesporu normálním způsobem zvládá, pokud však jde o komunikaci psanou zprávou, nebo vůbec komunikaci prostřednictvím písma, např. dopisu apod., toto by absolutně nemohla zvládnout se svými zdravotními problémy. Alespoň takto to má soud za zjištěné ze sociálního šetření.

Pokud jde o **stravování**, v příloze č. 1 k vyhl. č. 505/2006 Sb. je uvedeno, že za schopnost zvládnout tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nápoj nalít, stravu naporcovat, naservírovat, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim.

Soud zde uvádí, že ze sociálního šetření, ale i z posudku PK MPSV vyplývá, že žalobkyně je schopna se pomalu lžící najíst, je schopna se však najíst jídla, které jí někdo naservíruje, které jí někdo naporcuje, protože porcování např. masa by vůbec nezvládla, přičemž toto je nedílnou součástí každodenní stravy.

Stejně tak pokud jde o **péči o zdraví**, v příloze č. 1 ke shora uvedené vyhlášce je uvedeno, že za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovená léčebná a ošetrovatelská opatření a používat k tomu potřebné léky, pomůcky.

Zde soud uvádí, že pokud jde o žalobkyni, smysly má v pořádku, takže je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, s ohledem na problémy s rukama však není schopna si sama léky připravit, aby je mohla požit (problémy s jemnou motorikou).

Soud zde zdůrazňuje, že u těchto tří základních životních potřeb, u nichž žalobkyni nebylo uznáno, že není schopna je sama provádět, je nutné přihlídnout k tomu, jak to ukládá zákon, že musí být prováděny samostatně v přijatelném standardu.

Soud má za to, že posudek PK MPSV zatím není úplný a přesvědčivý, neboť k těmto uvedeným třem položkám se dostatečně a přesvědčivým způsobem pro soud posudková komise nevypracovala.

Za této situace soud proto rozhodl tak, že rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil tomuto orgánu k dalšímu řízení, když má za to, že posudek PK není zatím úplný a přesvědčivý.

Za dané situace bude nutné, aby bylo vydáno rozhodnutí nové, přičemž před vydáním rozhodnutí bude potřeba doplnit posudek PK MPSV v tom smyslu, aby se řádným a přezkoumatelným způsobem vyjádřila ke shora uvedeným třem položkám, které dle posudkové komise je schopna žalobkyně zvládat samostatně, přičemž soud z toho, co bylo uvedeno v sociálním šetření a u jednání soudu byla přednesena právním zástupcem žalobkyně a také z toho, co bylo uvedeno v posudku posudkové komise, toto zatím nebylo rozhodně najisto postaveno.

Toto jsou důvody, které vedly soud dle § 78 odst. 1 s.ř.s. k tomu, aby rozhodnutí žalované ze dne 5. 6. 2014 zrušil a věc vrátil tomuto orgánu k dalšímu řízení, přičemž je žalovaný vázán právním názorem soudu.

Po tomto zrušujícím rozsudku žalovaný požádal PK MPSV ČR, na pracovišti v Brně, aby věc byla, s ohledem na závěry rozsudku Krajského soudu v Brně, znovu posouzena, tedy aby byl vypracován nový posudek.

Posudková komise, která posudek vypracovala, jednala dne 24. 3. 2016 ve složení posudkové komise, a to předseda posudkové komise a další dva lékaři s odborností ortopedie a neurologie.

Žalobkyně přítomna jednání PK MPSV nebyla.

Posudková komise měla k dispozici všechny odborné lékařské nálezy o zdravotním stavu žalobkyně, které jsou v posudku uvedené, měla k dispozici předchozí posudek PK MPSV ČR v této věci vypracovaný, a dále spis Úřadu práce ČR, a to zejména sociální šetření provedené dne 29. 11. 2013 v místě bydliště žalobkyně sociálním pracovníkem a posudek o zdravotním stavu – posouzení stupně závislosti osoby pro účely příspěvku na péči podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, vypracovaný dne 7. 1. 2014 lékařkou OSSZ Jihlava.

Pokud jde o posudek vypracovaný PK MPSV ČR, pracoviště v Brně, po zrušujícím rozsudku Krajského soudu v Brně dne 24. 3. 2016, po prostudování podkladové dokumentace i lékařských nálezů posudková komise v posudkovém hodnocení uvedla, že se jedná o posuzovanou ženu ve věku 67 let s Friedrichovou nemocí, u níž je kvadruparetické postižení s výraznějším postižením LDK, kde je stav po korekční osteotomii levé paty v 17 letech, stav

po artrodéze levého hlezna v roce 2000, v roce 2001 po extrakci kovu, stav po operaci kladívkovitého prstu levé nohy a po operaci vbočeného palce levé nohy. Chabá kvadrapareza je akcenována na dolních končetinách, kde je středního stupně, na horních končetinách je lehkého stupně. Nad neurologickým postižením převažuje artrotické postižení váhonosných kloubů, zejména kolenních kloubů, kde je vlevo artróza gr. III. Je indikace k TEP, nicméně pro polymorbiditu bylo od operačního zákroku ustoupeno, řešeno ortézou. Dle neurologického vyšetření MUDr. N. ze dne 2. 5. 2014 doma chodí o holi, k vyšetření na neurologickou kliniku se dostavila o dvou francouzských holích, venku pohyb na invalidním vozíku. Posuzovanou kromě bolesti kloubů trápí také bolesti zad při degenerativních změnách a protruzích disků L4/5 a L5/S1 dle CT v 9/2011, na dolních končetinách je chronický lymfedém, chronická žilní insuficience, nepříznivě působí exogenní obezita. Na horních končetinách je oboustranná artrotická dekonfigurace zápěstí, stisk je symetrický, tonus přiměřený, vyjma atrofie thenaru (méně hypothenaru). Oboustranně jsou horní končetiny eutrofické, diskrétně naznačeno drápotivé postavení prstů rukou s omezením jemné motoriky lehkého až středního stupně (v souladu s tím: rozváže si tkanice u bot, svlékne kalhoty i halenu, úkony dělá pomaleji, ale svede, sama si uvolní nebo přitáhne ortézu levého kolene – předvedla při vyšetření na neurologii u MUDr. N.). Na dolních končetinách je tonus lehce nižší, eutrofie, naznačeno drápotivé postavení prstů pravé dolní končetiny vpravo, na levé dolní končetině je nepřítomno. Pohyb v kotníku vlevo je jen naznačen (po dezi), vpravo omezení pobytu na 1/3. Pohyb kolene vpravo v plném rozsahu, vlevo omezen cca o 1/4 rozsahu s výraznou bolestivostí, valgozita kolene vlevo je cca 35 stupňů. Pohyb v kyčli vlevo volný, vpravo flexe 90 stupňů.

Předklon páteře svede, záklon nesvede pro bolest v LS oblasti, úklony jen naznačeny. I přes výše uvedené omezení posuzovaná žena má rozsah v nosných kloubech a páteři dostačující pro samostatnou mobilitu po rovném terénu eventuálně s použitím opěrných pomůcek pro algie.

Shrnuto z hlediska poruchy funkce: není přítomné těžké postižení funkce či ztráta funkce horních a dolních končetin, těžké funkční postižení obou rukou, není přítomno těžké omezení hybnosti kloubů ani těžké paretické postižení či plegie.

Psychický stav a duševní schopnosti jsou přiměřené, bez zjištěné závažné smyslové (zrakové či sluchové) vady s dopadem na schopnost orientace a komunikace.

Posuzovaná je kardiopulmonálně stabilizovaná.

U posuzované ženy je dále přítomna řada dalších zdravotních postižení charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, která nezpůsobují těžkou poruchu funkce, která by měla dopad na schopnost zvládnání základních životních potřeb.

Posudková komise pak k úkonům, u nichž krajský soud ve zrušujícím rozsudku uvedl, že nebyly zatím náležitě zjištěny, a to komunikace, stravování a péče o zdraví, uvedl následující:

Komunikace: za schopnost komunikace se považuje stav, kdy osoba je schopna dorozumět se a porozumět, a to mluvenou srozumitelnou řečí a psanou zprávou, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům (např. označení WC obrázkem), nebo zvukovým signálem (např. klakson auta), používat běžné komunikační prostředky. Za vytvoření písemné zprávy pro tyto účely lze považovat např. napsání stručného sdělení

v rozsahu 1 - 2 vět, včetně podpisu. Nebyla prokázána praktická a úplná nevidomost obou očí, praktická nebo úplná hluchota, těžké formy hluchoslepoty, poruchy řeči. Nebyla prokázána středně těžká nebo hluboká mentální retardace s průměrnou hodnotou IQ obvykle nižší než 50, nebo středně těžká a těžká demence ani jiné těžké psychické postižení s prokazatelnými dlouhodobými těžkými poruchami komunikace. Z doložené dokumentace vyplývá, že posuzovaná osoba je schopna se dorozumět a porozumět mluvené srozumitelné řeči i podepsat se. Postižení jemné motoriky je lehkého až středního stupně (nikoliv těžkého stupně), což umožňuje v případě nutnosti napsat sdělení krátkého rozsahu. O tom, že postižení není závažnějšího stupně, svědčí i to, že posuzovaná žena při neurologickém vyšetření dne 2. 5. 2014 byla schopna si rozvázat tkanice u bot, uvolnit a přitáhnout ortézu – na horních končetinách včetně rukou není objektivně přítomno těžké funkční postižení. Jednání s úřady je uznáno v osobních aktivitách.

Pokud jde o položku stravování, uvedeno, že u posuzované ženy není přítomna oboustranná praktická ani úplná slepota, těžká porucha funkce horních končetin (viz výše) a těžké postižení intelektu či těžká duševní porucha spojená se sociální dezintegrací, kdy jsou narušeny stravovací stereotypy. Posuzovaná osoba je schopna si vybrat hotovou stravu v pevném i tekutém stavu a dát na talíř, stravu naporcovat, nalít nápoj, posunout na místo konzumace, najíst se (lžící) a napít se. Přemístění stravy na místo konzumace je možno realizovat nejen přenášením, ale i posouváním nebo např. převezením na servírovacím stolku nebo na invalidním vozíku.

Pokud jde o péči o zdraví, posuzovaná je plně orientovaná, dle praktického lékaře paměť je přiměřená, je bez poruchy intelektových schopností a závažné poruchy zraku. Nebyla prokázána ztráta úchopové schopnosti obou rukou. Se zjištěným zdravotním stavem je posuzovaná schopna dodržet doporučení ošetřujících lékařů, dodržování léčebného režimu, je schopna správného rozpoznání i aplikace léků. Posuzovaná osoba je schopna (eventuálně s použitím facilitátorů – týdenního dávkovače léků) si brát pravidelně léky. Nalepování náplastí není každodenní a lze je lepit i na místa, kam si posuzovaná žena dosáhne.

PK MPSV má dostatečnou průběžně dokládanou zdravotní dokumentaci o aktuálním zdravotním stavu, který neprokazuje zásadní změnu zdravotního stavu od minulého posouzení v roce 2010, kdy přiznán dle tehdy platné legislativy příspěvek na péči II. stupně. Veškerá vyšetření jsou provedena standardním způsobem ve zdravotnickém zařízení a neobsahují rozpory. Zdravotní stav PK MPSV považuje za dlouhodobě stacionární. Bylo prostudováno i sociální vyšetření ze dne 29. 11. a 9. 10. 2014.

Pokud jde o ostatní základní životní potřeby pro účely stanovení stupně závislosti, bylo uvedeno, že posuzovaná nezvládá pět základních životních potřeb, a to mobilita, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, osobní aktivity a péče o domácnost.

Krajský soud v Brně ve věci pak nařídil jednání na den 22. 5. 2017.

U tohoto soudního jednání zástupce žalobkyně uvedl, že žalobkyně s rozhodnutím žalovaného nesouhlasí a nesouhlasí ani s tím, jak byl posouzen její zdravotní stav s ohledem na příspěvek na péči PK MPSV ČR dne 24. 3. 2016. Jednak má žalobkyně za to, že nebyl úplně zjištěn skutkový stav věci, tak jak má na mysli ust. § 3 správního řádu. Žalobkyně má za to, že zejména u tří úkonů, a to komunikace, stravování a péče o zdraví nebylo náležitě přihlédnuto k jejímu zdravotnímu postižení. Odkázal na to, že v příloze k vyhl. č.

505/2006 Sb. jsou vymezeny jednotlivé úkony a podle zákona postačuje, pokud posuzovaný nesplní jen jednu aktivitu z vymezených úkonů v uvedené položce, aby bylo konstatováno, že daný úkon samostatně neprovede. V tomto směru odkázal rovněž na Metodiku MPSV, kterou žalobkyně jako přílohu založila do spisu. Pokud jde o komunikaci, žalobkyně je schopna komunikovat běžným mluveným slovem, ale ostatní komunikace, tak jak jsou vymezeny v příloze č. 1 k vyhl. č. 505/2006 Sb., již nesplňuje. Nezvládá používání běžných komunikačních prostředků, jako je např. mobilní telefon. Pokud jde o žalobkyni, v případě, že by potřebovala někoho zavolat, není schopna ovládat prsty tak, aby v seznamu vyťukala příslušné osoby, a není vůbec schopna s ohledem na ovládání prstů, napsat sebekratší sms zprávu. V tomto směru zástupce žalobkyně odkázal na záznam ze sociálního šetření, z něhož vyplývá, že žalobkyně zvládne s psané komunikace pouze podpis. Pokud by byla žalobkyně sama doma, nebyla by tedy schopna vůbec komunikovat prostřednictvím mobilního telefonu. Pokud by chtěla prostřednictvím mobilního telefonu komunikovat, musel by jí někdo naťukat číslo, dát jí telefon k uchu a teprve pak by byla schopna komunikace. Prostřednictvím e-mailu by dle názoru zástupce žalobce nebyla schopna komunikovat vůbec. Pokud nastala potřeba komunikace žalobkyně s právním zástupcem, komunikoval právní zástupce prostřednictvím e-mailu s jejím synem, ten žalobkyni zprávu po vytisknutí předal.

Pokud jde o úkon stravování, žalobkyně není dle zástupce schopna stravu sama si vůbec naservírovat, není schopna si jídlo nakrájet. Jídlo musí mít naporcované a naservírované, což jí dělá pečovatelka jako placená služba. Nebyla by vůbec schopna si např. nalít nápoj do sklenice.

Pokud jde o péči o zdraví, žalobkyně nesouhlasí s tím, že by si mohla léky připravit na týden do dávkovače a sama si je pak vzít. Žalobkyně není schopna bez pomoci jiné osoby si např. léky vytlačit nebo otevřít uzávěr, pokud jsou např. léky ve skleničce. Vždy jí musí pomoci nějaká jiná osoba.

Dle zástupce žalobce všechny tři uvedené základní životní potřeby, o nichž nyní hovořil, by měly být uznány jako nezvládané z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s tím, že posuzovaná není schopna je zvládat bez pomoci jiné fyzické osoby.

U tohoto soudního jednání soud provedl výslech svědka V. P., syna žalobkyně, který k věci uvedl, že žalobkyně, která je jeho matkou, žije v domě s pečovatelskou službou a on bydlí ve stejném místě kousek od ní. Během pracovního týdne od rána do 15:00 hod. je v objektu, kde žalobkyně žije, pečovatelka, která jí poskytuje pomoc. Po 15:00 hod. tam však již pečovatelská služba není, takže veškerou péči, kterou posuzovaná potřebuje, musí pro ni vykonávat on společně se svou přítelkyní.

Pokud jde o komunikaci, posuzovaná je schopna normálně hovořit, v tom žádný problém není, ale ostatní běžné komunikační prostředky nezvládá vůbec. Pokud jde o mobilní telefon, s ohledem na postižení motoriky rukou, není vůbec schopna si vyťukat někoho v seznamu nebo si naťukat nějaké číslo. Pokud chce s někým telefonicky hovořit, musí číslo vyťukat on, přiložit posuzované telefon k uchu a teprve pak je schopna komunikovat. Pokud jde o komunikaci prostřednictvím písma, je schopna se pouze pomalu podepsat a už na podpisu na plné moci právnímu zástupci je vidět, jaký je její podpis. Jinak absolutně není schopna nic napsat.

Pokud jde o stravování, pečovatelská služba za úplatu žalobkyni pomáhá se všemi úkony, které od rána potřebuje. To znamená, že jí připraví snídani, ale také jí jídlo naservíruje a stejně tak je to i v poledne s obědem, protože něco si nakrájet nebo naservírovat absolutně nezvládne. Pokud jde o postižení rukou, kromě závažných problémů s motorikou má i vážné problémy s rameny, takže má problém i ruce zvednout, neboť má velké bolesti, a proto jí dávají i morfiové náplasti. Sama nezvládne jídlo si naservírovat a nakrájet, to vše dělá pečovatelská služba, a o víkendech pak žalobce s přítelkyní. Není schopna si např. otevřít láhev s vodou a nalít do sklenice. Trval na tom, že úkon stravování žalobkyně samostatně nezvládne.

Pokud jde o péči o zdraví, žalobkyně bere denně velké množství léků a absolutně by nebyla schopna si je samostatně nachystat do dávkovače a pak si je brát. Svědek dále uvedl, že navrhovali, aby se na žalobkyni přijel někdo podívat, třeba i posudková komise, aby sama viděla, jak na tom žalobkyně je, a co je či není schopna sama zvládnout. Na toto však nikdo nereagoval a všechno bylo rozhodováno „tzv. od stolu“.

Dále pak sdělil, že on sám je také vážně nemocný, je v plném invalidním důchodu, proto do zaměstnání nechodí, takže poté, kdy v domě již není pečovatelská služba, úkony pomoci matce zastává společně s přítelkyní. Vzhledem na svůj zdravotní stav ho to však také velmi zmáhá.

Posouzení věci krajským soudem.

Žaloba je důvodná.

Krajský soud v Brně věc zhodnotil následovně:

I poté, kdy rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno rozsudkem Krajského soudu v Brně č. j. 41A 81/2014-80 a následně dle pokynu krajského soudu byl vypracován nový posudek PK MPSV ČR, na pracovišti v Brně dne 24. 3. 2016, má soud za to, že zatím stále ještě nebyl řádně a úplně zjištěn skutkový stav věci tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti, jak má na mysli ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

Posudková komise, která jednala ve věci 24. 3. 2016, jednala ve správném složení, kdy kromě předsedy posudkové komise, kterou je posudková lékařka, byli přítomni i další dva lékaři, a to ortoped a neuroložka, tedy lékaři z oborů, jichž se týká zásadní zdravotní postižení posuzované.

Posudková komise však žalobkyni k jednání nepředvolala a věc projednala na základě odborných lékařských nálezů a zprávy praktické lékařky, které měla k dispozici.

Soud však v dané věci má za to, že aby byl zjištěn náležitě skutkový stav věci, a to s ohledem na posouzení stupně závislosti žalobkyně, bylo by potřeba nejprve provést nové důkladné sociální šetření pracovníkem úřadu práce, který by skutečně (fyzicky) zjistil, které úkony základních životních potřeb je schopna posuzovaná sama zvládat či nikoliv (nikoliv pouze napsat, co kdo sdělí).

Soud totiž má nadále za to, že najisto nebylo postaveno, zda žalobkyně je schopna sama zvládat úkon komunikace, stravování a péče o zdraví.

Pokud jde o komunikaci, soud nepochybuje, že všechny duševní schopnosti žalobkyně jsou naprosto v pořádku, takže je schopna zcela normálně běžnou řečí se dorozumět. Nemá však postaveno najisto, že žalobkyně je schopna se dorozumět psanou zprávou, či zda je schopna používat běžné komunikační prostředky.

Pokud jde o psanou komunikaci, už ze sociálního šetření ze dne 29. 11. 2013 vyplývá, že posuzovaná z psané komunikace zvládá pouze podpis a tedy nic jiného.

Z výpovědi svědka V. P., syna žalobkyně, vyplynulo, že i podpis, což jediné zvládne písmem, jí činí nesmírné problémy, nic jiného písmem není schopna zvládat a s ohledem na stav rukou, není schopna samostatně komunikovat prostřednictvím mobilního telefonu, kdy není schopna samostatně pořádně vymáčknout ze seznamu ani jméno volaného účastníka či „naťukat“ telefonní číslo jiné osoby, a už vůbec ne komunikovat psanou textovou sms zprávou.

Soud má za to, že zatím nebylo najisto postaveno, zda žalobkyně kromě mluvené řeči je schopna používat běžné komunikační prostředky či nikoliv, když v současné době je běžným komunikačním prostředkem jak mobilní telefon, a to ať již jde o telefonní hovor, či psaná sms zpráva, tak také dorozumívání se prostřednictvím e-mailových zpráv.

Jak soud již uvedl, toto zatím žádným způsobem zjišťováno nebylo, a když ze sociálního šetření vyplývá, že z psaného písma žalobkyně zvládne pouze podpis a nic jiného, dle názoru soudu ztěžší zvládne napsat sms zprávu či sdělení prostřednictvím e-mailu, či „vyťukat“ správné číslo na mobilním telefonu, tedy telefonní číslo toho, s kým by chtěla žalobkyně komunikovat, což soud pokládá za zcela běžné komunikační prostředky, jak má na mysli příloha č. 1 vyhl. č. 505/2006 Sb., když dle § 9 odst. 5 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, aby byl příslušný úkon uznán za zvládnutý, musí být zvládnán v přijatelném standardu, když pro uznání závislosti příslušné základní životní potřeby musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu.

Stejně tak pokud jde o stravování, soud na tomto místě uvádí, že ze sociálního šetření nevyplývá, zda žalobkyně je schopna si stravu naporcovat a naservírovat, a nalít si nápoj.

Svědka Prokůpek u jednání soudu uvedl, že v žádném případě tohoto není schopna s ohledem na postižení rukou a soud má za to, že i v tomto směru je potřeba podrobným sociálním šetřením či šetřením ze strany posudkové komise toto náležitě zjistit a objasnit.

Stejně tak má soud i u úkonu péče o zdraví, neboť bylo prokázáno z výpovědi svědka, že žalobkyně bere denně velké množství léků a lepší se jí náplasti proti bolesti. Pokud jde o léky, není schopna si je s ohledem na postižení rukou vytlačit z plata nebo otevřít uzávěr lahvičky, ve které by byly léky umístěny. Je sice pravdou, jak uvedl, že je možnost připravit si léky do týdenního dávkovače, ovšem i pokud jde o tuto přípravu, je třeba léky vytlačit z plata

případně otevřít uzávěr lahvičky, ve které jsou umístěny, a tohoto žalobkyně není samostatně schopna.

Zajisté je, jak soud uvádí, určitou pomůckou to, že léky mohou být připraveny k týdenní spotřebě, ovšem i tuto přípravu je potřeba provést, tedy léky nachystat tak, že jsou do dávkovače nachystány a přitom vytlačeny z plata či z uzavřené lahvičky.

Soud v tomto směru uzavírá, že s ohledem na skutečnost, že před vypracováním nového posudku PK MPSV nebylo provedeno nové sociální šetření, kdy sociální pracovník by skutečně zjistil, tedy přítomností v domácnosti fakticky zjistil, zda posuzovaná je fyzicky schopna s ohledem na svůj zdravotní stav uvedené úkony zvládat či do jaké míry anebo nikoliv, nebyl dosud náležitě zjištěn stav věci.

Šetření mohlo být provedeno, pokud by PK MPSV nepožádala úřad práce, i přímo některým ze členů nebo členy posudkové komise.

Teprve poté, kdy by bylo důkladné sociální šetření provedeno, dle názoru soudu měl být vypracován nový posudek PK MPSV ČR, či alespoň měla být žalobkyně jednání PK MPSV ČR osobně přítomna, kdy posudková komise by sama zjistila, jakých úkonů posuzovaná je či není schopna a proč, a teprve pak měl být vypracován posudek PK MPSV ČR a řádně zdůvodněn.

Toto se však doposud nestalo, soud, jak uvedl výše, má za to, že nebyl zatím náležitě zjištěn skutečný stav věci, a proto dle ust. § 78 odst. 1 s.ř.s. žalobu zrušil a věc žalovanému vrací k dalšímu řízení.

V dalším řízení bude třeba před vydáním nového rozhodnutí doplnit posudek PK MPSV ČR, ovšem předtím bude nutné, aby byl stav věci zjišťován i důkladným sociálním šetřením či šetřením ze strany posudkové komise. Tímto názorem také soud žalovaného zavazuje ve smyslu ust. § 78 odst. 5 s.ř.s.

Pokud jde o náklady řízení, žalobkyně ve věci měla úspěch, proto dle § 60 odst. 1 s.ř.s. má povinnost žalovaný nahradit jí náklady řízení. Náklady řízení v daném případě představují náklady právního zastoupení advokátem za tři a půl úkonu právní pomoci (poloviční úkon za účast právního zástupce u vyhlášení rozsudku, jeden úkon po 1.000 Kč a 4x režijní paušál po 300 Kč dle vyhl. č. 177/1996 Sb.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 31. května 2017

JUDr. Jana Kubenová, v.r.
samosoudkyně